

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Alexandera Károlyiho a soudců Mgr. Bc. Viktora Macha a JUDr. Luboše Vrby ve veřejném zasedání konaném dne 17. března 2022, projednal odvolání obžalovaného [REDACTED], narozeného [REDACTED] a poškozené nezletilé [REDACTED] narozené [REDACTED] podaná proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 30. listopadu 2021, sp. zn. 63 T 3/2021, a rozhodl

t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek **zrušuje** pouze ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se **znovu rozhoduje** tak, že
obžalovaný

[REDACTED], narozený [REDACTED]

při nezměněném výroku o vině zločinem znásilnění dle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku z napadeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice, č. j. 63 T 3/2021-542

se odsuzuje

podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání 5 (pěti) let.**

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se pro výkon tohoto trestu zařazuje do **věznice s ostrahou.**

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání poškozené **zamítá.**

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 30. listopadu 2021, sp. zn. 63 T 3/2021 byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným, a to zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Výše uvedeného jednání se dle skutkových zjištění nalézacího soudu měl obžalovaný dopustit tak, že v přesně nezjištěné době mezi 11. a 14. hodinou dne [REDAKCE] 2020 v dětském koutku na zahrádce hotelu [REDAKCE] v [REDAKCE] Pardubický kraj, za účelem vlastního sexuálního uspokojení a zneužívaje jejího zjevně nízkého věku a s tím související nedostatečné rozumové vyspělosti, díky níž jeho jednání nerozuměla, nechápala jeho význam a důsledky a nedokázala posoudit význam kladení odporu proti vynucovanému pohlavnímu styku, posadil nezletilou poškozenou [REDAKCE] [REDAKCE] narozenou [REDAKCE] na prolézačku, stáhl jí tepláčky a spodní kalhotky pod kolena, a přestože jej nezletilá žádala, aby to nedělal, olizoval ji na přirození, přičemž uvedeného jednání se dopustil přesto, že znal její věk, neboť s ní byl v častém kontaktu vzhledem k tomu, že bydlí ve stejném rodinném domě, jako babička nezletilé. Za toto jednání byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti let, kdy pro výkon trestu byl zařazen do věznice s ostrahou. Zároveň mu byla uložena povinnost nahradit nezletilé poškozené [REDAKCE] nemajetkovou újmu ve výši [REDAKCE] Kč za způsobené duševní útrapy, kdy tato se zbytkem svého nároku byla odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolání, a to prostřednictvím své obhájkyne, kdy vytýká soudu prvního stupně jednak postup při zjišťování skutkového stavu věci a způsob hodnocení důkazů v předmětné věci, které je zcela v rozporu se základními zásadami trestního řízení. Povinností soudu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu je postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Rovněž je soud povinen ve smyslu § 2 odst. 6 tr. řádu hodnotit důkazy podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Navíc odůvodnění napadeného rozsudku neodpovídá zákonným předpokladům odůvodnění rozsudku ve smyslu § 125 tr. řádu. Odmítá nesprávné hodnocení provedených důkazů, kdy na základě takto nesprávného zhodnocení soud došel k nesprávným skutkovým zjištěním o vině obžalovaného s tím, že soud při svém rozhodnutí vycházel ze svých nedostatečně podložených domněnek a konstrukcí. Jediným přímým usvědčujícím důkazem je proti němu výpověď nezletilé [REDAKCE]. O věrohodnosti výpovědi poškozené má obžalovaný zásadní pochybnosti. Obžalovaný poškozené pouze zakasal oblečení, z jeho strany se jednalo o přirozenou reakci dospělého vůči dítěti. Není si vědom žádného úmyslného nevhodného kontaktu s nezletilou, kdy ovšem při úpravě oblečení samozřejmě došlo k bezprostřednímu tělesnému kontaktu a pokud poškozená stála či seděla na třetí, čtvrté šprušli, musela nutně její „kačena“ být v blízkosti jeho obličeje. Obžalovaný je přesvědčen, že závěr nalézacího soudu o tom, že spouštěčem k jednání obžalovaného je skutečnost, že nezletilou nosil na ramenou, její rozkrok ho hřál na krku, a proto zcela impulsivně podlehl nutkání vlastního sexuálního uspokojení, jednoznačně chybnou konstrukcí soudu, která nemá žádnou oporu v provedeném dokazování. Nezletilá popsala sled událostí předmětného dne prakticky ve shodě s výpovědí obžalovaného, ovšem s výjimkou, jak soud uvádí, onoho „netradičního a výjimečného zážitku“ – tam se ve svém popisu zásadně liší. Předvádění pohybu jazykem nezletilou [REDAKCE] a lokalizaci místa na těle na demonstračních panenkách soud považuje za nezpochybnitelné, a pokud jde o hodnocení demonstrace pohybu jazykem ze strany nezletilé, tak při zodpovědném pečlivém přezkoumání faktického popisu průběhu skutku ze strany nezletilé i ze strany

obžalovaného nemohla s největší pravděpodobností nezletilá tento pohyb jazyka vůbec vidět. Navíc se jedná o pohyb jazyka, který v žádném případě nelze zasazovat pouze do sexuálního kontextu, neboť se jedná o běžný způsob, kterým děti konzumují zmrzlinu. Co se týče zmiňované lokalizace místa, soud prvního stupně opakovaně v rozsudku zmiňuje své přesvědčení o nezpochybnitelnosti výpovědi nezletilé, přestože nezletilá zprvu uváděla, že ji obžalovaný lízal „kačenu“, což následně zmínila a uvedla, že ji obžalovaný lízal nad „kačenu“, čímž vyloučila orální sexuální praktiky, tedy že by obžalovaný poškozené lízal přirození. Dále nezletilá jak na sobě, tak na demonstračních panenkách ukázala ono místo tak široce, že se stejně tak mohlo jednat o místo na břišku. Obžalovaný se tedy neztotožňuje se závěry soudu, že se dotkl pohlavního orgánu poškozené. Dále není z výpovědi poškozené jisté, zda stála či seděla, ona tvrdí, že seděla. Jednou tvrdí, že ji obžalovaný tepláky a kalhotky stáhl pod zadek, příště tvrdí, že neměla holý zadek, ačkoli u takto starého dítěte lze změnu tvrzení z různých důvodů předpoklad, proto nemůže soud v takovém případě uzavřít, že se jedná o výpověď věrohodnou a nezpochybnitelnou. Hodnocení věrohodnosti výpovědi nezletilé soud opírá o tvrzení, že jí obžalovaný sdělil, že to nemá nikomu říkat. Z provedeného dokazování, tedy z výslechu nezletilé však vyplývá, že v tomto smyslu odpovídá nezletilá [REDAKCE] při výslechu na jednoznačně návodnou otázku: „řekl ti [REDAKCE], že to nesmíš nikde říkat?“, což při svém posouzení věci nalézací soud nevzal v potaz. Obžalovaný nemůže souhlasit s tím, že soud považuje způsob a projevy nezletilé za naprosto věrohodné, stále svým obsahem a formou zasazené spolehlivě do širšího kontextu. Je také otázkou, proč by se obžalovaný měl dopustit předmětného skutku v místě, kde se podle svědeckých výpovědí z kamerových záznamů nacházely další osoby. Obžalovaný byl sice v mnohokrát v minulosti souzen, jednalo se však zejména o trestnou činnost majetkovou, vždy se doznal a v tomto konkrétním případě vše popírá. Navíc svědkyně [REDAKCE] vyjádřila pochybnosti o tom, že obžalovaný spáchal projednávaný trestný čin, neboť má za to, že pokud by se něco takového opravdu stalo, obžalovaný by utekl a schoval se, neboť tak vždy v minulosti činil. Pokud jde o právní kvalifikaci, proti té obžalovaný také brojí, kdy má za to, že nejsou naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu znásilnění, není jasné, v čem spatřuje nalézací soud naplnění subjektivní stránky trestného činu znásilnění, zcela chybí motiv jednání. Obžalovaný řeší a nesouhlasí ani s tím, že byly naplněny objektivní stránky trestného činu znásilnění, zejména bezbrannost poškozené nebyla prokázána, kdy nedostatek věku poškozené samo o sobě neznamena stav bezbrannosti, vždy je nutno zkoumat další okolnosti konkrétního případu, zejména to, zda je nezletilá schopna vnímat okolní svět a je natolik fyzicky a rozumově vyspělá, aby byla schopna porozumět jednání a úmyslu pachatele, svým nesouhlasem v tomto případě dát dostatečně najevo a zřetelně najevo. Poškozená je sociálně přiměřeně zralá, samostatná a vystupuje sebejistě, místy až suverénně, psychomotorický vývoj je v zásadě vyvážený s diskrétními prvky nezralosti, emociálně sebekontrolní, nejde o dítě s prožitky citové a emoční deprivace a výsledky psychologického vyšetření nevykazují žádné známky narušeného vývoje. K obžalovanému měla a do jisté míry stále ještě má vytvořený pozitivní vztah. Nevnímala ho jako autoritu, spíše ho brala za kamaráda a respekt vůči němu měla slabý, měli spolu rovnocenný kamarádský vztah. Nikdy na ni nebyl zlý, poslouchal ji na slovo a vše udělá, co mu řekne. Tento jejich vztah byl i ostatními osobami hodnocen jako kladný. Celé jednání trvalo krátce, obžalovaný po celou dobu ji držel v podpaží, nebolelo ji to, jen trochu lechtalo, nelíbilo se mu, co obžalovaný dělá, proto mu dvakrát řekla, aby to nechal a poté přestal, uvádí tedy samotná poškozená. Obžalovaný nezneužil její bezbrannosti, protože poškozená neměla z obžalovaného strach, nepovažovala ho za autoritu, byla zvyklá, že ji plní veškerá přání, nebála se vyjádřit jakýkoli případný nesouhlas. Pochopila, že jednání obžalovaného není správné, morálně vhodné a normální a svůj nesouhlas s jeho jednáním dala zcela jednoznačně najevo, protože obžalovaný

přestal. Navíc nesouhlasí s tím, že jednání, které soud přičítá, je možno považovat za jiný pohlavní styk srovnatelný se souloží, takže má za to, že není naplněn znak kvalifikované skutkové podstaty ve smyslu § 185 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Z výpovědi poškozené soud nesprávně vyhodnotil závěr, že se obžalovaný dopustil orální sexuální praktiky a že na tomto základě je možné jeho jednání kvalifikovat jako jiný pohlavní styk srovnatelný se souloží. Pokud by obžalovaný připustil, že se vše odehrálo tak, jak popsala poškozená, tak se obžalovaný dopustil jednání, při kterém by pronikání pohlavního údu muže do pohlavního orgánu ženy bylo simulováno jiným srovnatelným mechanismem. Nenastal dle jeho názoru shodný účinek jako u soulože, kdy poškozená uvádí, že obžalovaný jí nelízal přirození, ale spíše místy dole na břišku. Takovéto jednání nelze považovat za jiný pohlavní styk srovnatelný se souloží, nelze ho ani považovat za invazivní zásah do tělesné integrity poškozené v intimní oblasti. Na základě shora provedených důkazů nelze dospět k závěru, že by se obžalovaný bez dalších pochybností dopustil skutku, za nějž je stíhán a byl soudem prvního stupně uznán vinným a navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil v celém rozsahu a sám rozhodl tak, že jej podle ustanovení § 226 tr. řádu zproští uje obžaloby v celém rozsahu.

3. Proti napadenému rozsudku podala odvolání též poškozená prostřednictvím svého zmocněnce. Odvolání poškozené směřuje toliko do adhezního výroku o náhradě škody, resp. nemajetkové újmy v penězích, kdy má za to, že částka, která jí byla přiznána, je nízká, ona sama uplatnila vůči obžalovanému nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč a domnívá, že výše přiznaná náhrada nemajetkové újmy částkou [REDACTED] Kč není v souladu se zjištěnými okolnostmi daného případu a tato výše nereflexuje rozsah způsobených duševních útrap, jakož i zásahu do osobní integrity a základních práv nezletilé poškozené. V daném případě, že vznik duševních útrap poškozené je nutno kompenzovat materiální satisfakcí v podobě peněžité náhrady, neboť obžalovaný v rámci své obhajoby jednoznačně popřel a bagatelizoval své škodlivé jednání vůči nezletilé. Navíc se v průběhu celého trestního řízení zcela nepřístojně a vulgárně vyjadřoval jak o osobě nezletilé, tak o jejích nejbližších rodinných příslušnících. Svoji obhajobu vedl s úmyslem zpochybnit výpověď nezletilé, kdy ji obviňoval ze záměrného lhaní, vymýšlení si, s cílem dosažení vlastního prospěchu, její rodinné příslušníky pak z nevhodné a nedostatečné výchovy nezletilé. Je tedy zřejmé, že žádné morální zadostiučinění nebylo ze strany obžalovaného vůči poškozené poskytnuto. Pokud se týká výše přiměřeného zadostiučinění, pak toto musí být určeno tak, aby došlo k odčinění okolností zvláště se zřetelem vhodným, zejména pak obecně v podobě úmyslného způsobení újmy. Pokud se týká požadované výše náhrady nemajetkové újmy v penězích za způsobené duševní útrapy v částce 200 000 Kč, má poškozená za to, že tato výše je zcela odpovídající s ohledem na závažnost vzniklé újmy, z okolností tohoto případu a okolností, za nichž porušení práva nezletilé došlo a rovněž s ohledem na průběh celého trestního řízení a postoj obžalovaného vůči samotné poškozené. Požadovaná výše je podle poškozené v souladu i s obdobnými případy sexuálního násilí, na které ve svém odvolání i poukazuje. Uplatněná výše pak podle poškozené zcela nepochybně vyhovuje testu proporcionality a obžalovaného nadměrně nezatěžuje, resp. takové zatížení pro něj není neúnosné. Vzhledem k tomu poškozená navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek k odvolání poškozeného zrušil pouze ve výroku o náhradě škody a sám rozhodl tak, že obžalovaný je povinen nahradit poškozené nezletilé [REDACTED] nemajetkovou újmu ve výši [REDACTED] Kč za způsobené duševní útrapy.
4. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání podle ustanovení § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání a správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží jen potud,

pokud měly vliv na správnost výroků, proti nimž bylo odvolání podáno. Vrchní soud v Praze zkoumal, zda nedošlo k porušení práva na obhajobu a zda soud prvního stupně řádně opatřil veškeré potřebné důkazy, která následně dle § 2 odst. 6 tr. řádu vyhodnotil.

5. Je třeba zdůraznit, že většina skutečností, které jsou napadány v odvolání obžalovaným, zejména směřují k věrohodnosti poškozené [REDAKCE] a k vyhodnocení její výpovědi a jiných slyšených svědků, kdy právě z jejich výpovědí soud prvního stupně čerpal a vyšel, ale také z listinných důkazů a znaleckých posudků vypracovaných ve věci. Pokud se jedná o vyhodnocení výpovědi, zejména svědecké výpovědi poškozené [REDAKCE] s tím se v rozsudku dle odvolacího soudu řádně soud nalézací vypořádal, kdy uzavřel, že nemá sebemenší důvod nevěřit výpovědi poškozené nezletilé [REDAKCE] nalézací soud, stejně tak i odvolací soud neshledává vůbec žádný motiv k jednání poškozené tím směrem, že by si celou záležitost vymyslela. Poškozená měla velmi kladný vztah k obžalovanému a neměla důvod jej křivě obvinít či si toto jednání vymyslet. Nutno dodat, že její věrohodnost je podepřena i znaleckým posudkem, který byl vypracován na poškozenou [REDAKCE] kdy znalecký posudek z oboru školství, kultura a odvětví psychologie zpracovala znalkyně Mgr. Lenka Čermáková. Ze znaleckého posudku mimo jiné vyplývá, že diagnosticky významné sklony ke lhavosti a k častému záměrnému účelovému zkreslování reality nebyly u poškozené znalkyní zjištěny. Vina obžalovaného však nestojí pouze na výpovědi samotné poškozené, ale i na výpovědích dalších svědků, kterým se takřka bezprostředně po svém „zážitku“ poškozená svěřovala, kdy v podstatě lze říci, že to co následně dalším osobám popisovala, popisovala všem naprosto stejným způsobem a plně to koresponduje i s její samotnou výpovědí, která je dá se říci, zcela konzistentní. Poškozená se nejprve svěřila svědkyni [REDAKCE] svěřila se následně své babičce, svědkyni [REDAKCE] a samozřejmě i svému otci [REDAKCE] další osobou, které tento zážitek popsala, byla i její matka, [REDAKCE] kdy všichni popisují děj, který se měl odehrát, naprosto stejně, tedy tak, jak to popisuje i samotná poškozená, která jim řekla, že ji měl obžalovaný lízat „kačenu“. Nutno zdůraznit, že většina svědků obžalovaného vůbec nezná, tedy vyvozovat nějaký „komplot“ vůči obžalovanému není zcela na místě. Nezletilá se svěřila hned první známé osobě, které mohla, kterou byla maminka kamarádky, svědkyně [REDAKCE] následně tedy i dalším osobám, ať už to byla babička, otec a následně i matka. Jak již bylo řečeno, svůj zážitek popisuje naprosto totožně všem těmto svědkům. Tyto svědky nalézací soud považuje za věrohodné, nebylo zjištěno nic, co by jejich věrohodnost jakkoli narušovalo, s čímž se ztotožňuje i odvolací soud. Odvolací soud má za to, že obžalovaného usvědčuje ze spáchání žalovaného skutku ucelený logicky navazující a doplňující se řetězec důkazů, zvláště nepřímých s vedoucím důkazem přímým, a to s výpovědí nezletilé [REDAKCE] kdy její výpověď je právě podepřena i dalšími důkazy, zejména svědeckými výpověďmi osob, kterým se následně svěřovala se svým „zážitkem“. Odvolací soud se plně ztotožňuje s hodnocením soudu prvního stupně, kdy nalézací soud se logicky vypořádal s námitkami obžalovaného, které byly použity již při jeho obhajobě u hlavního líčení, a uzavírá, proč uvěřil výpovědi poškozené, slyšených svědků včetně slyšených znalců a nikoli verzi obžalovaného, kdy i logicky toto vše zdůvodnil. Zde je třeba zdůraznit, že hodnocení důkazů je výsadním právem soudu prvního stupně, který důkazy provádí a poté hodnotí. Pokud přitom nalézací soud postupuje důsledně dle § 2 odst. 6 tr. řádu, jeho argumenty nejsou v rozporu se zásadami obecné logiky, nelze proti takovému hodnocení důkazů nic namítat. Tak je tomu i v tomto případě, kdy odvolací soud dospěl k závěru, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou zcela správná, s argumenty soudu prvního stupně se odvolací soud plně ztotožňuje a jako na zcela správné na ně odkazuje. Odvolací soud dodává, že výpověď nezletilé poškozené [REDAKCE] byla provedena procesně řádně u hlavního líčení

a odvolací soud má za to, že i její výslech v přípravném řízení, který následně byl u hlavního líčení čten, byl v souladu s trestním řádem a byl veden tak, jak má výslech vůči nezletilé poškozené vypadat, kdy takovýto výslech má samozřejmě svá specifika, kdy nároky na výpověď takovéto osoby nejsou samozřejmě v takové výši, jako by se jednalo o osobu dospělou a je potřeba takto ke každé této výpovědi i přistupovat. Tato výpověď, která následně byla čtena u hlavního líčení, nijak nevybočovala z mezí výpovědí tak, jak obecně jsou výsledky nezletilých činěny orgány činnými v trestním řízení.

6. Pokud obžalovaný poukazoval na skutečnost, že znalecké posudky na jeho osobu vlastně vyznívají pro něj kladně, k tomu snad jen lze dodat, že pachatelé sexuálních deliktů jsou z výrazné většiny osoby jinak běžně heterosexuálně orientované, tedy nikoli osoby s pedofilními či jinými deviantními sklony a Vrchní soud v Praze s ohledem na zkušenosti ve své rozhodovací činnosti, poukazuje na tuto skutečnost, kdy není nutné, aby každý pachatel tohoto trestného činu měl nějakou sexuální úchylku či měl určité deviantní či pedofilní sklony. Nelze z takového závěru, že někdo netrpí takovými poruchami jednoznačně dovozovat, že se závadového jednání nedopustil. Ze znaleckých posudků naopak vyplývá, že obžalovaný jedná především intuitivně až pudově, často až velmi chybně prvoplánově ad hoc situaci bezprostředně subjektivně, což by mohlo vysvětlovat jednání, za které byl uznán vinným. Na základě výše uvedených důkazů dospěl nalézací soud k závěru o vině obžalovaného, se kterým se Vrchní soud v Praze plně ztotožňuje.
7. Vrchní soud v Praze se taktéž ztotožňuje i s právní kvalifikací, kterou aplikoval soud nalézací, kdy správně dospěl k jednoznačnému závěru, že obžalovaný naplnil všechny znaky skutkové podstaty zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, kdy obžalovaný donutil poškozenou k pohlavnímu styku využívaje její bezbrannost, páchal čin jiným pohlavním stykem, provedeným způsobem srovnatelným se souloží a na dítěti mladším patnácti let. Věk poškozené obžalovaný samozřejmě znal, což vyplývá i z provedeného dokazování. Nalézací soud tak dospěl k závěru, že jednáním vůči poškozené obžalovaný zneužil bezbrannosti poškozené, byť toto bylo i v jeho odvolání rozporováno, kdy ovšem i odvolací soud je jednoznačně názoru, že byla zneužita bezbrannost poškozené k tomu, aby byl vykonán pohlavní styk na poškozené. Pokud jde o samotnou bezbrannost, pravdou je, že ne vždy musí být poškozené bezbranná, když je nezletilá. Je potřeba samozřejmě zkoumat jednat fyzickou a duševní vyspělost, ale také skutečnost, zda je osoba schopna pochopit jednání pachatele a svůj nesouhlas s tímto jednáním dát dostatečně zřetelně najevo. V tomto případě lze zkonstatovat, že poškozená sice byla velmi bystrá, chytrá holčička, ale je potřeba vzít v potaz, v jaké situaci se nacházela. Jednak z logiky věci, ale i ze závěrů znaleckého posudku, který byl na ní vypracován, jednoznačně vyplynulo, že její bezprostřední reakce byla přiměřená okolnostem, že poškozená důvodu jednání obžalovaného nerozuměla pro svoji nevyzrálost, pochopila pouze to, že je to nesprávné, podivné a nenormální, kdy samozřejmě dívka v jejím věku nemá žádné sexuální zkušenosti, nedokáže naprosto odhadnout, o jaké jednání se jedná, v tu chvíli nebyla schopna adekvátní reakce a z tohoto hlediska lze její bezbrannost dovodit. Navíc je potřeba říci, že ona seděla na šprytlech prolézačky a v podstatě ani nemohla nějakým způsobem se obžalovanému bránit, protože on měl hlavu mezi jejími nohama a možnost jejího pohybu a aktivní obrany byla tímto znemožněna. Odvolací soud je tedy naprosto stejného názoru jako soud nalézací, že se jednoznačně o bezbrannost jednalo a nemá o tom žádných pochybností.
8. Pokud jde o to, že neměly být naplněny znaky skutkové podstaty dle § 185 odst. 2 tr. zákoníku, že tedy nemělo dojít k jednání v podobě pohlavního styku srovnatelného se souloží tak, jak se uvádí v odvolání, ani s tímto se odvolací soud neztotožnil. Má za to, že závěr nalézacího soudu, že tomu tak je, je zcela správný a v souladu i s ustálenou judikaturou, kdy o pohlavní styk provedený

způsobem srovnatelným se souloží jde i například tehdy, když je prováděn orální pohlavní styk, tedy při jeho realizaci dochází k situaci srovnatelnou s tou, jaká nastala u soulože. Z jednání obžalovaného je zcela jasné, že o orální pohlavní styk, tedy k opakovanému lízání jazykem obžalovaného na přirození nezletilé poškozené jednoznačně došlo a lze jej tedy považovat za jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží. Odvolací soud má zcela jednoznačně za prokázané, že nešlo o nějaké olizování břicha, ale zcela jednoznačně, zejména z výpovědi poškozené vyplývá, že šlo skutečně o lízání pohlavního orgánu, což vyplývá jednak z výpovědi poškozené, ale i z toho, jakým způsobem to ukazovala na sobě i na demonstračních panenkách a právě místa, která ukazovala, nelze považovat za břicho, zcela jednoznačně se jedná o pohlavní orgán poškozené. Za této situace, pokud nalézací soud dospěl k jednoznačnému závěru o naplnění jak objektivní, tak subjektivní stránky posuzovaného zločinu a forma zavinění byla shledána jako minimálně úmysl nepřímý podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, tak s tímto se lze zcela jednoznačně ztotožnit.

9. Odvolací soud přezkoumal taktéž výrok o trestu, kdy obžalovanému byl soudem prvního stupně uložen trest odnětí svobody v trvání šesti let, tedy trest vyměřený těsně nad spodní hranici zákonné trestní sazby § 185 odst. 3 tr. zákoníku, kdy pro výkon tohoto trestu byl v souladu s trestním zákoníkem obžalovaný zařazen do věznice s ostrahou. Odvolací soud má za to, že vyměřený trest odpovídá zákonným kritériím stanoveným zákonodárcem, nalézací soud ctil zákonné zásady při ukládání trestu, zohlednil závažnost páchané trestné činnosti, jakožto i osobu obžalovaného a trest, který nalézací soud ukládal, lze považovat za spíše přísný, byť zcela za trest zákonný. Odvolací soud dospěl k závěru, že bylo možno uložit trest na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, a to z toho důvodu, že má možnost v rámci své specializace posuzovat jednotlivá jednání jednotlivých pachatelů, kdy v tomto případě šlo o jednání, které bylo zkratkovité, trvalo velmi krátkou chvíli, rozhodně to nebylo jednání zásadně invazivní, kdy poškozená naštěstí nemá žádný zejména zdravotní následek z tohoto jednání obžalovaného. Samozřejmě odvolací soud nechce jednání obžalovaného nijak bagatelizovat, stále se jedná o zvlášť závažný zločin znásilnění vůči osobě mladší patnácti let, ale intenzita a délka jednání je spíše nižší a následek v tomto případě naštěstí není fatální. I z tohoto důvodu takovýto způsob provedení trestného činu lze posoudit tak, že lze za něj ukládat ještě trest na samé spodní hranici zákonné trestní sazby. Odvolací soud si je samozřejmě vědom trestní minulosti obžalovaného, k tomu se vyjadřoval i soud nalézací, ale zde je potřeba říci, že obžalovaný, byť má bohatou trestní minulost, páchal spíše majetkovou trestnou činnost a rozhodně nebyl odsouzen za žádnou násilnou trestnou činnost sexuálního charakteru. Zcela jednoznačně i odvolací soud dospívá k závěru, že nelze ukládat trest pod dolní hranici zákonné trestní sazby § 185 odst. 3 tr. zákoníku, když je zjevné, že na obžalovaného nelze působit jinak než trestem nepodmíněným, byť uloženým na spodní hranici zákonné trestní sazby. Odvolací soud o tomto postupu ani neuvažoval, když v tomto případě zde absentují podmínky pro užití § 58 tr. zákoníku. Odvolací soud však má za to, že jako přiměřeným a dostatečným se jeví trest odnětí svobody v trvání pěti let se zařazením do věznice s ostrahou, tak jak jej zařadil i soud nalézací, tedy zcela v souladu se zněním trestního zákoníku.
10. Vrchní soud se z podnětu odvolání poškozené zabýval i výrokem o náhradě škody, konkrétně nemajetkové újmy a zde se s rozhodnutím nalézacího soudu ztotožnil zcela. Poškozená [REDAKCE] se připojila prostřednictvím svého zmocněnce řádně a včas se svým nárokem na nemajetkovou újmu, kterou vyčíslila na částku 200 000 Kč. Tuto částku i nárok zmocněnec konkretizoval, kdy jednoznačně se mělo jednat o kompenzaci ve smyslu ustanovení § 2956 o. z., mělo se tedy jednat o prožité duševní útrapy a za tyto prožité duševní útrapy požadovala

poškozená právě částku 200 000 Kč. Nálezací soud se řádně zabýval nárokem na náhradu nemajetkové újmy a uvedl, proč částku v celé výši nepřiznal, a proč odkázal poškozenou se svým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních a proč částku stanovil ve výši [REDACTED] Kč. Odvolací soud se s tímto jeho odůvodněním naprosto ztotožňuje, tedy že přiznaná částka za duševní útrapy je v tomto případě zcela adekvátní. Jak již bylo řečeno, nárok byl konkrétně vymezen, což je podstatné pro to, aby vůbec mohlo být správně rozhodnuto o nemajetkové újmě, která byla požadována. V této trestní věci byla dostatečně prokázána jak skutková, tak i právní stránka projednávané trestní věci, a tudíž není pochyb o odpovědnosti obžalovaného za vznik nemajetkové újmy, kterou způsobil trestnou činností, za kterou byl uznán vinným. Z hlediska práva na spravedlivý proces je klíčový požadavek náležitého odůvodnění ve smyslu ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu, § 134 odst. 2 tr. řádu, kdy na odůvodnění adhezního výroku je přitom třeba klást v zásadě stejné požadavky, jako na odůvodnění rozhodnutí civilního soudu o nároku na náhradu škody a nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení. Soud je povinen a současně oprávněn ve svém rozsudku rozhodnout podle výsledku provedeného dokazování ve smyslu ustanovení §§ 228 a 229 tr. řádu jen o těch nárocích, které byly poškozeným řádně uplatněny, a to způsobem, který zohledňuje jejich rozlišení. Požadavek jasné specifikace nároku, který by byl poškozenému přiznán, a to již ve výrokové části rozsudku ostatně plyne přímo z trestního řádu. Ze vztahu mezi citovanými ustanoveními občanského zákoníku tak plyne, že zatímco obecné ustanovení § 2965 o. z. dopadá na duševní útrapy, které nejsou spojeny se zásahem do života a zdraví, ustanovení §§ 2958 a 2959 o. z. se týká právě takových případů. Lze podotknout, že v případě, že poškozený uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy podle § 2956 o. z. je zcela jasné, že není třeba se již dále zabývat § 2958 o. z., kde je potřeba řešit, zda se jedná o nárok na bolestné či nárok na další nemajetkovou újmu či nahrazení tzv. ztíženého společenského uplatnění. Zcela jednoznačně z vyjádření zmocněnce poškozené vyplynulo, že se má jednat o odškodnění za duševní útrapy nespojené se zásahem do zdraví a s ohledem na tuto specifikaci dospěl soud k závěru, že poškozená má jednoznačně nárok na takovouto satisfakci. Je zcela zjevné, že v tuto chvíli není dán žádný přesah do následku na zdraví poškozené, byť toto nelze samozřejmě do budoucna vyloučit a s ohledem na tyto závěry se i částka ve výši [REDACTED] Kč, kterou přiznal nálezací soud, jeví soudu odvolacímu jako přiměřená, kdy odvolací soud vzal v potaz i majetkové poměry obžalovaného, kdy se musel zabývat tím, zda obžalovaný je schopen tak vysokou částku, se kterou se připojila poškozená, vůbec uhradit a dospěl k jednoznačnému závěru, že není v možnostech obžalovaného takovouto částku hradit. Obžalovaný je starobním důchodcem, kdy dokládal výši svého důchodu kolem 9.000 Kč a je tedy zjevné, že není v jeho možnostech, aby částku ve výši 200 000 Kč byl schopen reálně uhradit. Soudy jsou povinny v rámci adhezního řízení zkoumat majetkové poměry obžalovaného potud, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek. Kritérium zkoumání majetkových poměrů u obžalovaného nesmí představovat otázku, zda tento disponuje či nedisponuje výraznějším majetkem, ale v podstatě jde o to, aby výše náhrady nepředstavovala pro něj likvidační důsledek. S ohledem na všechna tato vyhodnocení dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že přiměřenou a dostatečnou částkou, která by měla být přiznána poškozené, je právě částka ve výši [REDACTED] Kč, kterou ji přiznal i soud nálezací. Tato částka odpovídá jednak charakteru narušení, resp. v tuto chvíli nenarušení poškození zdraví poškozené a jednak Vrchní soud v Praze vzal v potaz také majetkové poměry obžalovaného a má za to, že částka ve výši [REDACTED] Kč je optimální, adekvátní a přiměřená ke všem okolnostem případu, jak k osobě poškozené, tak i k osobě obžalovaného. Z tohoto důvodu bylo odvolání poškozené [REDACTED] podle § 256 tr. řádu zamítnuto.

11. Vzhledem ke všem shora uvedeným okolnostem rozhodl Vrchní soud v Praze tak, jak uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky.

Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká.

Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které by nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, by nebylo považováno za dovolání, byť by tak bylo označeno.

Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b tr. řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f tr. řádu.

Praha 17. března 2022

JUDr. Alexander Károlyi, v. r.
předseda senátu

